

Forfatter: Bording, Anders

Titel: Digte. - 1984

Citation: Bording, Anders: "Digte. - 1984", i Bording, Anders: *Digte. - 1984*, udg. af ERIK SØNDERHOLM, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1984-86, s. 189.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-bording01val-shoot-idm140114465229856.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Digte. - 1984

X Ærevers til bøger og portrætter

88. [Æredigt til Hexaameron af M. Anders Christensøn Arøboe. Anno 1661.]

Det er/ ô Danske Mand uqvems
Dig fremmed' Ord at laane/
Fra Tybren/ Seine/ Rhijn oc Tems/
Oc saa dit Sprog forhaane.
En glatter Stiern oc deylig Hud
Nock af sig self beprydis;
Men sminckis den for meget ud/
Da rynckis den oc lydis.
Vor Moders Maal/ saa fremt du dig
Der i ret gjorde mæctig/
Af sin Natur er jo for sig
Saa liflig rijg oc præctig/
At ingen der til betle tør
Udlændisk glands oc smykke/
Som hende saa vanhældig gjør/
At hun ey tør opdycke.
En artig Pen kun fattis her/
Os kunde Veyen bane/
Som moxen nu saa vildsom er/
Som gang i Bryst paa Trane.
Var mangel her i voris Land
Saa Sinderijg oc kyndig/
Som Arrebo den lærde Mand/
Oc i sin Stijl saa fyndig:
Opitz for Dansken fick it Glas
At stande da tilbage:
Da fick Ronsard/ Ja self Bartas
Top-seylen jnd at tage.
Thi naar hans søde David vil
Guldharpen sin opstemme/
Saa dyb en Sorrig ey er til/
Mand den jo strax maa glemme.
Vil hand om Guds almæctig Haand/
Oc altings herkomst dicte/
Strax har vor svage Siel oc Aand
Self Paradijs i sicte.
Ja hafde bleegen Død sin Ret
Saa snart af ham ey krefvit/
Vor Dicte-kunst saa tung oc slet

Vel aldrig hafde blefvit.
Gud hannem glæde der hand er/
For søde Rijm hand gjorde/
Det ønsker hannem en oc hver/
Som end er ofven Jorde.

Anders Bording.
191

89.
Ære-Dict
Om den Høy- oc Velbaaren Herre
oc Grefve
Henrich Dethlof
Grefve af Holk/
Der hand *Svetonium/* paa
Tydsk artelig udsat/ ved Prænten
lod udgaa.

Hvad vjse Mænd i fordum Tjd
Om Keysernes bedrifter
Optegnede med sindig fljd/
J deres lærde skrifter:
Det lefver vel endnu paa stand
Oc er i hvermands hænder:
Ja det oc aldrig tæris kand
Af Tidsens skarpe tænder.
Den leege Mands faakundighed
Dog icke det kand fatte/
Ey børiligen hand der af veed
Den ædle Dyd at skatte:
Sampt oc hvad straf udyden bær:
Hvad ladis skal oc giøris.
Ja (kortelig) hand intet lær/
Som kand til nytte føris.
Oc det/ fordi det Sprog/ hvor paa
Historien er skrefven/
Det kand hand icke self forstaa/
Hand er i det udrefven.
Men naar af en skarp-sindig Mand
Slig mørckheds ijs opbrydis/
Oc det/ saa vjt hand nemme kand/
For hannem ret udtydis.
Hand der udi da finder det/
Som hannem kand forlyste/
Hand der af lær/ at dømmes ret/
Hvo Dyd har haft i bryste:
Hvo nogit har forsætlig vjs/
Som ilde staar/ begangit:

Hvo last har tient: hvo lof oc prjs:
Hvad løn en hver har fangit:
Hvor ofte Lyckens falske glar
Har stoore Folck bedragit:
Hvor ofte den som ringe var/
Har vældelig tiltagit:
Hvor underlig den flygge Tid
Sig tumler om oc vender:
Hvor biegen Død sig skynder hid/
Oc all vor Gierning ender.
Vel derfor op O Tydske Folck/
Som lyster sligt at lære:
Stat op for den Høybaaren HOLK/
Sjg hannem tack oc ære.
Sjg hannem tack/ fordi hand dig
Gaf denne Bog at læse/
Lad see/ dit Hierte der af sig
Til vjsdom kand ophvæse.
Lad see/ hvis hand fortydskit/ her
Med søden stjl/ fremsætter/
Det dig en Vey til Dyden er/
Oc all udyd udsletter.
De stopre Potentaters feyl
Hand her for dig beskrifver.
192 Hvad vel er giort/ hand dig til speyl
Oc efterretning gifver:
Ja vil i sit Høy-ædle Sind
Ey større løn begiære/
End du/ som nand/ skalt legge vind
Paa Dydighed oc Ære.

Anders Bording
Phil.Mag.

90.
[Æ]ris Minde/ som den
Fornemme Poet
JOACHJMUS RACHELJUS
Af vores Tider Hafver fortient/ der
Hand sine Satyriske Di[c]ter v[e]d
Prænten Lod [u]dgaa.

At den forblummet *Juvenal*
Med Romer maal och Tunge
Her efter ey ret gierne T[a]l/
Men nu paa Tydsk vil siunge:
At och den D[y]be *Persius*
Sit Borgerskab opgifver/
Det volder Her *Rachelius*
Som dennem der til drifver.
Hans søde Tydsk vel mangel mil

Kand sette dem tilbage:
Hans artig pen Hans høflig stil
Langt bedre maa behage.
Den Vittig Oedipus self tidt
Sin farfve der ved skifter/
Hand Aldrig kunde tænkt saa vidt
J dieres mørcke skrifter.
Huad Scaliger/ Salmas och vos/
Huad Douza/ Lips och flere
H[a]r ofuer dem optegnet os/
Ey nu behøfvig mere.
Ney denne dieris lærde Tolck
Har Jsen vidst at bryde/
Saa Huer mand nu blant Tydske Folck
Kand dennem Let udtyde.
Huad Helicon skøt ey formaar/
Med sine ni Gudinder;
Huad *Phæbus* neplig self opnaar/
Hos Hannem Her mand finder.
Huo k[a]nd fuldrosse nogen Tid,
Hans fast-utrolig møye?
Huo k[a]nd Hans Sinde-rige flid
Til Himlen nock ophøye?
Jeg det (at tale kortelig)
Hans Første pris vil kalde
At Hand/ O ædle Tscherning dig
Alenne kand befalde.

Anders Bording.
193

91. [Under Sal: Jde Rosencrantzis kobberstykke. 1666. Martio.]

Saa bold som Rosen er: saa kort en Tjd den Hafver,
Saa rjg du varst paa Dyd och Sindsens høye gafver,
Ach *Ide Rosenkrands*, saa snart hentoeg Gud dig
Hand dig fuldkommen fandt, och derfor skyndte sig.

92. [Den Sind- oc kunstrjge *Carl Vanmander* Der hand sin Poetisk Dict om Snuu-Tobak udgaff til

Ære.]

Om stjål och malning ret skal gunst
Hos Alexander nyde
Homerus dicte faar med kunst
Apelles taflen pryde
Den store Fredrich dig er det
Som dennem Alexander
Fordi din pen och pensel ret
Er artig o vanmander.

93.

Den Hæderlige/ Høylærde oc Velvjse Mand Doctor Peder Resen/ *Jurts och Ethices Professori*, och Borgemester udi Kjøbenhafn/ til en æres minde for denne Boeg.

Hvad lofligt vore Formænd her
J deres Tjd bedrefve/
Det burde vj ret een och hver
Med fljd at efterlefve.
Det gafnligt var/ vj loede det
Os stedse staae for øye/
At vi vort lefnet och idræt
Der efter kunde føye.
Men ach! det er vor svagheds art:
Hvad os kand lærdom gifve/
Det vi for lettelig och snart
J glemmebogen skrifve.
194 Saa slibrig er Hukommelsen!
Saa skrøbelig er Minde!
Som glatten Aal den glider hen/
Før vi det self befinde!
Den er saa klejnlig och saa smært/
At den vel snart kand svækkes/
Med mindre den med noget sært
Fast jæfnligen opvækkes.
Och det er det/ de gamle sig
Saa meget med umag'de/
Naar nogen/ som var ypperlig/
Och efter Dyd sig lagde:
Naar hans Ljg skulde da til baal
Vdføres/ eller jordes/
Med et tænkværdigt eftermaal

Hans høye værd kundgjordes.
Af Kaabber/ Steen och andet sligt
Mand hannem tegn opsatte.
Hvo dertil heden saae sin plict
Nok kunde der af fatte.
Det var saa meget sagt/ som: Du/
Som end est ofven Jorde/
Sæt och til Dyden al din Hu/
Vilt du nafnkundig vorde.
Det seyers tegn/ Miltiades
Med Herre skjold fortjente/
Gaf aarsag/ at Themistocles
Sig selfver snart ey nændte
Til Søffn at tage Tjd/ før hand
Och kunde noget gjøre/
Som Meenighed och Fødeland
Var tækkeligt at høre.
Naar Alexander seer den graf/
Achilles sig i hviler/
Hans Mandom der opvækkes af/
Och efter ære stiler.
Hans slutning er: Som denne før
Sig Heltenafn och ære
Tilvandt med Sverdet: Jeg och bør
Til aarlog frisk at være.
Jeg skal/ som hand/ och stræbe mig
Et herligt nafn at skrifve/
Hans dapperhed ret idelig
Mit øyemerk skal blifve.

Men see: saa rask som glemsel er/
Blant os sig ind at snige/
Och tøsse Nafn och Gjerninger/
Som skulde staa ved lige:
Saa graadig er och Tidsens tand/
Til det i grund at øde/
Der om vort lefnet vidne kand/
Naar vi slet ere døde.
Metalle-Malm och haarden Steen
Ey vares kand och gjæmmes/
For Tidsens ofverlast och meen/
Som dagligen fornemmes.
J Dag mand der af seer och veed
Vort lefnet nogenlunde/
J morgen det kand fældes need/
Och gange slet til grunde.
J dag det vorder høyt opsat/
Och os til ære praler:
J morgen det henmulner plat/
Och aldrig meere taler.
Hvad hafver saa vor efter-Tjd?
Hvad har den om at tage?
Forglemte er baade Nafn och Jd/
Slet intet er tilbage.

MEn glæd dig/ ædle Kjøbenhafn/
Det dig langt bedre lykkes/
J det du seer/ dit Folkes nafn
Ey saa kand undertrykkes.
Ney: Resen den Høylærde Mand
Det her saaledis mager/
195 At/ om end Tidsens rust och tand
En deel bort der af tager/
Och i den mørcke glemsels boeg
Det kunde snart indskrifve:
Det skal fra Slect til anden dog

J denne boeg vedblifve.
Tak derfor hans berømte pen:
Lad hannem det hjembære/
Som hand af dig och dine tjen:
Gif hannem lof och ære.

Anders Bording.

94.
Den Hæderlige och Høylærde
Mand/
Mester Erik Erikssøn/
Der hand sine betænknings
ofver vort Danske maal ved Prenten
udgaf/ til ære.

OM *Ennius* med nogen skjel
Sig rose kand och prale/
For hand kand tale ret och vel
Med tre slags maal och tale
Tør hand och Dømme self om sig/
At hand/ for saadan gafve/
J lif och bryste visselig
Maa trende Hjerter hafve.
Hvorledis sjunis dig/ at hand
Vil da vel den afmale/
Der ey til grund forstaar och kand
Sin egen Moders tale?
Jeg meener/ hand med hannem ret
Vil spot och lader drifve:
Ja/ got och vel/ om icke slet
For Hjerteløs opskrifve.
Ey noget tungemaal och sprog
Saa groft och slet fornemmis/
Ded jo kand udstaffens dog/
Och merkelig forfremmis/
Saa fremt mand ellers hjernen vil/
Som det sig bør/ Umage/
Betæncke sig/ ey slumpe til/
Ey krumbt for ret optage.
Mand det for løselig och snart
Ey bør at ofverspringe:
Men dog ey dets forstand och art
Paa pinebenken tvinge.
Fornuften tages skal i raad
Och egen vild maa dølges/
Den gamle brug dog U-forsmaad/
Thi den vil och tit følgis.
Sligt hafver den Høylærde mand/
Som denne Bog har skrefvit/
J voris maal med høy forstand

Begyndt oc smukt paa drefvit.
Ey meget hand har haft for sig/
Ey skrefne regle fundit:
Men af exemplar artelig
Dog regle sammenbundit.
Hvad hierne-brud och møysomhed
Hand der ved hafver døfvit/
Ey nogen om at Dømme veed/
Der sligt ey self har prøfvit/
196 Op der for/ op/ O Danske mand/
Hans lærde pen at ære/
Som paa saa smuk en maade fand/
Dit føde-maal at lære.
Berøm hans dybe vidskabs Id/
Som kunde sligt opfinde/
Set op hans U-gemeene f[li]d
Til ævig æres minde.

Anders Bording

95. Paa et Pulpitur i Helsingørs Kirke.

See Eiler Eilerssøn af Holchis stamme baaren
Af guds indbleste dyd, dan kongens høy-udkaaren,
og vel bestalter helt, Her *Generalmajor*
Til Fods, *Collegii Militz-Assessor* stor
sampt hendis Mayestetz høyloflig Regimentis
dragoners Oberste af dronningen hand kiendtes
Paa Fæste Kroneborg 12 Aar var *Gubneur*.
Og Amptmand til det Lehn som er ved Helsingør
Till Kiergaards Hollem og til Elkier var hand Herre
hand med sin Elskelig og dydig hiertens kierre
Den eddle Øyens Lyst Elisabetha høg,
Hvis dyder Sueber høyt Flux ofver Gran og Bøg,
har dette *pulpitur* forne[m']lig til guds Ære
og Kirckens høye Zier, til Kirken ladet førre,
At de som dette Læss, skall mindes udaf ded
Hvem holck og høeg de var, som var paa denne Sted.

96. Under Elisabeth Høgs kobberstykke. 1672.

Ædel af hierte velbaaren af ætt,
Tuctig i Sinde Gudfryctig och rett,
Heldig i lader, belevnen i tale,

Ofte kun en, man finder bland ti,
Viise mand deraf dog kand en kopii,
Naar mand dig vil friherrinde afmale.